

Anita Miriam Roos is geboren op 3 juli 1925 in Barmen, Duitsland. Ze was de dochter van Fritz Siegfried Roos (1889 – 1945) en Elisabeth Culp (1893 – 1944). Ze had een broer Bernd (1922-1945).

In september 1933, enkele maanden nadat Adolf Hitler de macht had overgenomen, kwam Anita met haar ouders, broer en oma vanuit Wuppertal-Barmen naar Tilburg. Op 18 september 1933 werd zij toegelaten op de Openbare Lagere School aan de Korte Schrijfstraat 17 te Tilburg. Van 1938 tot 1941 zat zij op de Rijks HBS Willem II, samen met Joan Meijer Udewald, Renate Pels, Helga Deen en Lore Samson. Vanaf 1941, toen Joodse leerlingen niet meer naar reguliere scholen mochten, ging Anita naar het Joodsch Lyceum Den Bosch.

Joan, Renate, Helga, Lore en Anita waren ook padvindster bij Afdeling Tilburg van het Nederlandsche Meisjesgilde (NPG). Deze afdeling werd in 1931 opgericht.

Begin 1943 lieten de Duitsers aan het gezin Roos weten dat ze hun huis, inclusief huisraad, in beslag namen. Op 15 februari 1943 verhuisde het gezin daarom naar de familie van Jef van Bebber in Tilburg en doken daar onder. Ze wisten zich anderhalf jaar schuil te houden. Op 2 augustus 1944 werden, na verraad, acht onderduikers gearresteerd door de Duitsers.

Alle gezinsleden gingen op 3 september 1944 met de laatste trein van kamp Westerbork naar concentratiekamp Auschwitz. Anita werd tewerkgesteld in kamp Birkenau, waar ze zinloze slavenarbeid moest verrichten. Ze sjouwde stenen van de ene naar de andere kant. Ze kwam door de selectie van kamparts Josef Mengele en mocht na zeven weken voor de Führer gaan werken in kamp Liebau. Voor haar vertrek uit Auschwitz-Birkenau kreeg ze van de kampbewaaksters te horen dat ze een geluksvogel was. Tot de paar honderd gelukkigen behoorden 52 Joodse vrouwen uit Nederland.

Liebau, een satelliet van concentratiekamp Gross-Rosen, lag in de directe omgeving van drie fabrieken, waaronder die van Nordland GmbH. Daar werden alle Nederlandse vrouwen aan het werk gezet om sneeuwkettingen te maken voor Duitse legervoertuigen. Dat ging zes dagen per week dag en nacht door, in ploegendiensten van twaalf uur. De gevangenen probeerden zo veel als mogelijk te vertragen en te saboteren.

Toen ze in Liebau arriveerden, verbleven daar tweehonderd Hongaarse Jodinnen. Die kregen gezelschap van evenzoveel landgenotes, van de 51 Nederlanders en van tientallen vrouwen uit België, Frankrijk en Polen. De gemiddelde leeftijd was 20,5 jaar. *“We leefden*

nog en we hadden de meest verwoestende, onmenselijke plaats ter wereld achter ons gelaten. Geen douches meer, geen gaskamers, geen rokende schoorstenen en niet meer die geur van brandende mensenlichamen”, aldus Anita Roos. Al in Westerbork waren er eerste vriendschappen ontstaan, kongsi's gesmeed die de overlevingskansen bevorderden, een lotsverbondenheid die nooit meer zou verdwijnen.

Anita overleefde de oorlog en keerde in juni 1945 terug naar Tilburg. Haar moeder werd op 6 september 1944 vermoord in concentratiekamp Auschwitz. Haar vader en broer Bernd kwamen begin 1945 om in Polen. Als overlijdensdatum wordt 15 maart aangehouden.

Later emigreerde Anita naar Canada en trouwde met Mayer. In 1981 publiceerde zij in Ontario het autobiografische boek *One who came back*, dat in het Nederlands werd vertaald onder de titel *Als ik Hitler maar kan overleven*. Anita Mayer-Roos overleed op 26 mei 2003 in Toronto, Canada.

Anita heeft er voor gezorgd dat aan Jef van Bebber postuum de Yad Vashem-onderscheiding voor hulp aan Joden werd toegekend.

Meer informatie

[604331 - Tweede Wereldoorlog. Oorlogsslachtoffers. Joseph Andreas Johannes Maria van Bebber \(Tilburg 19 maart 1908 - Vught 11 augustus 1944\). J](#)

[Anita Roos Joods monument](#)

[Over Anita Roos | Joods Monument](#)

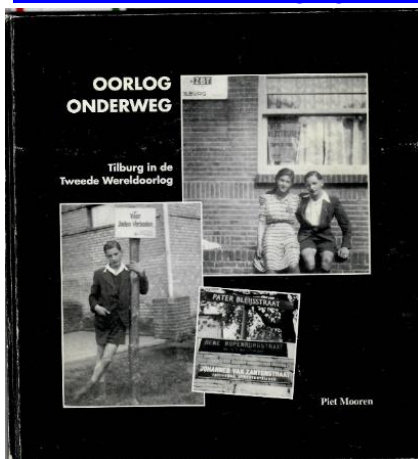
[Roos-Mayer, Anita - Wiki Midden-Brabant](#)

[De vrouwen van Liebau/Geschiedenis Magazine - de Taal van Twan](#)

[Beeldbank](#)

[Anita Roos - Kamp Westerbork, De Digitale Collectie](#)

[Deportatie en vernietiging Joodse volksdeel Tilburg - Wiki Midden-Brabant](#)

Boekje Oorlog Onderweg, Tilburg in de Tweede Wereldoorlog, Piet Mooren, 1994, Schoolbegeleidingsdienst Tilburg
Foto padvindsters uit Tilburg circa 1935: van links naar rechts Joan Meijer Udewald (1925-1945), Renate Pels, Helga Deen (1925-1943) en Anita Roos (Regionaal Archief Tilburg).

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.